

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 7122/2021
10.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Слађана Купрес, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., коју заступа пуномоћник Милош Бугарски, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1432/21 од 17.06.2021. године, у седници одржаној 10.07.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1432/21 од 17.06.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 428/20 од 03.03.2021. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца. Ставом другим изреке тужена је обавезана да тужиоцу исплати на име заједничке сутековине у ванбрачној заједници износ од 40.000 евра са каматом по стопи Европске централне банке од 01.06.2011. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом трећим изреке тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 309.800,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1432/21 од 17.06.2021. године, усвојена је жалба тужене и првостепена пресуда преиначена, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се тужена обавезе да тужиоцу на име заједничке сутековине у ванбрачној заједници исплати износ од 40.000 евра са каматом по стопи Европске централне банке од 01.06.2011. године до исплате, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, као и да му накнади трошкове поступка и тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 252.750,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побјану пресуду на основу чл. 408. и 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и тужена су се упознали 2001. – 2002. године и након што су почели да раде заједно у „... некретнине“ ДОО, започели су виђање најпре тајно, а касније и јавно будући да је тужена била у браку који је разведен у мају 2007. године. У току 2003. године започели су заједнички живот, најпре као подстанари, а затим у стану тужене који је наследила и који је продала 2006. године. Од тог новца и новца који је имао тужилац купили су стан у ... улици, у којем су заједно живели и који су касније продали и купили стан у улици ... број .. у ..., површине 92 м² где су живели све до 2014. године, када је тужилац отишао на издржавање затворске казне и када је њихова заједница прекинута. Парничне странке нису закључиле брак и немају заједничке деце. Предметни трособан стан површине 74,47 м², на првом спрату стамбене зграде у улици ... број .., на кп. бр. .. уписаној у ЗКУЛ број .. КО Нови Сад 2, купљен је уговором о купопродаји који је тужена као купац закључила дана 06.03.2007. године. Купопродајна цена је износила 3.238.000,00 динара и у уговору је констатовано да је купац на дан закључења исплатио у целини, а потписи уговорних страна су оверени 08.03.2007. године, у Општинском суду у Новом Саду под бројем Ов1 12407/2007. У време закључења овог уговора тужилац и тужена су живели заједно и тужилац је неколико пута сам одлазио у тај стан да га погледа, а такође и када је дао капару у износу од 10.000 евра и потом продавцима исплатио остатак купопродајне цене. Тужилац је исплатио купопродајну цену за наведени стан у висини од 750 евра по м², односно 62.000 евра, а купљен је и уписан на име тужене у коју је имао безгранично поверење, као и због посла којим се бавио. Посебном изјавом на којој су потписи продаваца оверени истог дана када је изјава и сачињена 24.01.2011. године, пред Основним судом у Новом Саду под бројем Ов1 1298/2011 дата је дозвола туженој, као купцу да без њиховог даљег питања и одобрења може уписати право својине у земљишним и другим јавним књигама на наведеној непокретности. Предметни стан се водио искључиво као власништво тужене, с тим да је 03.12.2015. године, уписана забележба у виду промене носиоца права на посебном делу објекта подносиоца ВВ. У наведеном стану парничне странке нису никада живеле, већ су се у стан уселили родитељи тужене који су у њему живели све док тај стан није продат. Наиме, 31.05.2011. године, тужена је наведени стан продала ВВ за купопродајну цену од 80.000 евра у динарској противвредности, коју је купац исплатила туженој приликом закључења уговора, а потписи уговорних страна су оверени у Основном суду у Новом Саду истог дана под бројем Ов 3894/2011. Тужилац се није слагао са продајом предметног стана желећи да остане његовој деци, а да је стан продат сазнао је неколико месеци након извршене продаје.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да је предметни стан у улици ... број .. у Новом Саду представљао сутековину парничних странака у ванбрачној заједници, па је тужена у обавези да тужиоцу исплати половину вредности предметног стана.

Другостепени суд је изразио супротно становиште, налазећи да заједнички живот странака до маја месеца 2007. године, када је разведен претходни брак тужене

нема квалитет ванбрачне заједнице у смислу члана 4. Породичног закона, јер брачност ванбрачног партнера представља сметњу за стицање заједничке својине радом у ванбрачној заједници. Будући да је та сметња – брачност тужене постојала у време куповине предметног стана у улици ... број ..., дана 06.03.2007. године, предметни стан не представља њихову заједничку имовину, па тужилац нема право на исплату 1/2 купопродајне цене коју је тужена остварила продајом стана.

Становиште другостепеног суда је правилно.

Према члану 191. Породичног закона имовина коју су ванбрачни партнери стекли радом у току трајања заједнице живота у ванбрачној заједници представља њихову заједничку имовину и на имовинске односе ванбрачних партнера сходно се примењују одредбе тог Закона о имовинским односима супружника. Овакво правно дејство на имовинске односе има само ванбрачна заједница која одговара њеној дефиницији из члана 4. став 1. Породичног закона, као трајне заједнице живота жене и мушкарца између којих нема брачних сметњи (ванбрачни партнери). Одредбом члана 17. наведеног Закона брачност је предвиђена као брачна сметња, тако што је прописано да брак не може склопити лице које је већ у браку. Брачношћу се штити принцип моногамије и зато она представља сметњу и за заснивање ванбрачне заједнице признате Законом.

Код утврђене чињенице да је у време купопродаје предметног стана, постојала брачна сметња на страни тужене, будући да је њен брак разведен тек у мају 2007. године, таква заједница није имала квалитет ванбрачне заједнице, па се стицање у таквој заједници не може изједначити са стицањем у брачној заједници у смислу члана 191. став 1. Породичног закона. Зато се ни имовина стечена у периоду док се тужена налазила у браку не може сматрати заједничком имовином странака, односно нема квалитет заједничке својине стечене у ванбрачној заједници, па тужилац нема право на исплату 1/2 остварене купопродајне цене стана на име заједничке сутековине у ванбрачној заједници. Следом наведеног неосновани су наводи ревизије којима се тврди да је заједница живота странака имала сва обележја ванбрачне заједнице у којој је заједничким средствима стечен предметни стан. Без утицаја су ревизијски наводи којима се указује да је тужена на предметном стану стекла право својине тек извршеним уписом у јавне књиге 2011. године (када није постојала брачна сметња на страни тужене), будући да је за имовинске односе ванбрачних (брачних) партнера релевантан период када је стицање фактички извршено. Конститутивно дејство уписа права у јавне књиге по основу правног посла нема у конкретном случају утицаја на режим стицања у ванбрачној заједници. Имајући у виду садржину правне заштите која се тужбом тражи и утврђене битне околности, као неосновани су оцењени ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић